

حیات

حیات را نما حیات... دنیا راها هر چه حیات قاتلنا...
- - -

اداره مرکزی :
آنقره ده ، معارف امینلکی باشده کی دائره

استانبول بوروسی :
استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۰۷

نسخه سی هر برده ۱۰ غرورده .
سنه لکی پوسته ایله ه لیرا .
(اجنبی عملکتلر ایچین ه دولار) .

ایونه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرینلکه مرجعی آنقره مرئزیدر .

۱ نجی جلد

آنقره ، ۱۴ ، نisan ، ۱۹۲۷

صافی : ۲۰

تورك اوچاقلری

بچن هاقا تورك اوچاقلری كونی ایدی دینه بیلیر .
بر طرفدن اوچاقلر ك اك اسکیسی اولان استانبول
اوچاقی عمومی اجتماعنی یاپارکن آنقره ده اوچاق
مرکز عمومی ایچون یاپیلاجق بنانك تملی
آیلدی . نه وقت اوچاق اطرافنده حرکت
اولورسه صوك اون بش سنه طرفنده کی کنجلكك
تاریخی خاطریمه کلبیر . چونکه تورك اوچاقلر ك تکاملی
کنجلكك فکری وحسی تکاملیله بر آراده کیتمشدر .
تور کیده هیچ بره مؤسسه اوچاقلر قدار کنجلكر
اوزرنده مؤثر اولمامشدر . (۳۲۷) تاریخندن
اعتباراً اوچاقك تاریخی ، کنجلكك و مملکتك
تاریخی اولمشدر . هر یکی فکر ارجاقده معکس
بولمش ، اوراده قوتلندکن صو کرا یایلمشدر .
اوچاق یالکز اعضاسنه دکل ، هر کسه ، حتی
ملی فکرلری هضم ایدمه جهك کهنه دماغلر
اوزرینه بیله تاثیر یاپمشدر . مفکوره سنك تحقیقی
بو قدار آرزمان طرفنده ادراك ایدمه بیلن مؤسسه لر ،
پك آزدرد : تورك اوچاقلری اون بش سنه اول
مدافعه ایتدیکی فکرلر ك برر بر تحقیقی کورمش ، قیسه
بر زمانده مملکتك هر گوشه سنه یایلمشدر .

اوچاقك بو بختیارلنی ، بو قدرتی هر شیدن
اول ، دوغورودن دوغورویه - عادتاغریزی اولارق -
ملی بر احتیاجدن دوغوش اولماسنه مستنددر .
اوچاقی ؛ ملی شعور یار اتمش ، او بو یوتمش ، او
انکشاف ایتدیرمشدر . اونك ایچوندرکه ؛ اوچاقه
بو یوک خدمت ایدمه نلر واردر ، فقط اونك
مؤسسی یوقدر ، داها دوغوروسی اونی تأسیس

ایله این قوت ملی شعوردر . بوشعور قوتله تجیه
قادر تورك اوچاقك پروغرامی کندیلکنندن
چیزلش ، کیده جکی یول کندیلکنندن تعین
ایله مشدی . اوچاق بو یوله بورودی ، اعضاسی
اوزن ، اولمایان هر فردك روحنده بر آیدینلق ،
بروضوح ، تام بر شعور او یاندیردی .

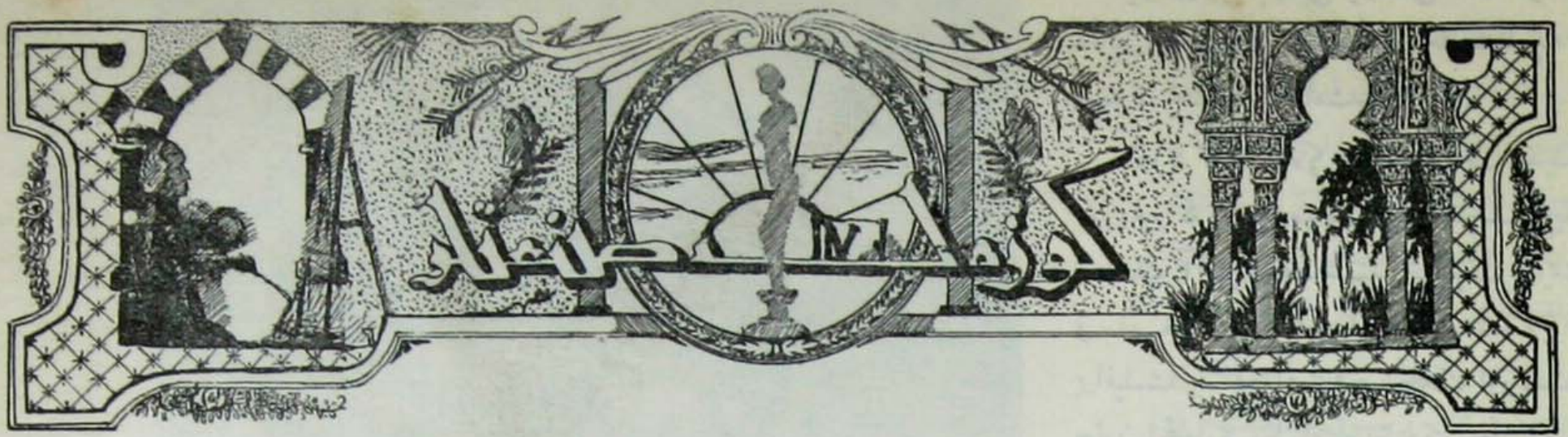
فقط بو ایلك مفکوره تحقیق ایتدکن صو کرا
اوچاقلر هر ساحه ده کی فعالیتك پروغرامی
تثیت ایتك ، اوچاقلری او پروغرام اطرافنده
واضح و صریح بر فعالیت مرکزی یایمق دوره سنه
کیردی : اوچاق مرکز عمومی اك اهمیتلی
وظیفه نی شیمدی در عهده ایتمش بولونوبور .
اوچاقلر ك بوندن صو کرا کی فعالیت پروغرامی
داها چوق ، علمه ، مختلف یوللردن اك ممکنی
دو غوروسی بولمغه استناد ایدمه جکدر .

اوچاقلر ك فعالیتی عجیها نکی اساسه استناد ایتلی ؟
نجه بونی تعین ایدمه رکن غرب و لایتلریله شرق
ولایتلرینی آیرمق ایجاب ایدمه . داها دوغوروسی
اوچاق مرکز عمومی شرق و لایتلرنده کی
تورك اوچاقلریله غرب و لایتلرنده کی تورك اوچاقلریله
ویره جکی استقامتی یکدی بکرندن آیرمغه مجبوردر .
شرق و لایتلرنده ملی وحدتی صاغلاملاشدیرمق
تورك حرثی ، حقیقی و تمیز تور کجه نی نشر ایتك
خصوصنده اوچاقلر چوق مهم بر فعالیت
ساحه سیدر . اورا اوچاقلری هر شیدن اول بو
غایه اطرافنده چالیشمق مجبوریتنده درلر . غرب
ولایتلرنده کی اوچاقلره کلنجه اونلره صریح
اولارق ویریه جك استقامت کنجلكر ك فکری
و بدنی تربیه سنه یار دیم ایله مک اولمالیدر . اعتراف
ایتیلدرکه غرب و لایتلرنده کی بعضی اوچاقلر
اجرا آتته صریح بر وجهه ویره میورلر . البته
اوچاق مرکزی هیئت بو وضوح سنلنی کور -
مکده در . مثلا بعضیلری اوچاقی ساده جه بر
قلوب کی قوللانمق ایسته یورلر . ملی بر معبد کی

دوغان بر جمعیت «قلوب» حالنه استحاله ایدمه من .
اونك دوغوشی ، انکشافی بویله بر وظیفه نی
یایمغه مساعد اولاماز . دون اوچاق ملی شعوری
او یاندیردی . بو کون ده ملی تکامل ایچون صریح بر یوله
بورومسی ایجاب ایدمه . بو خصوصده یاپیلاجق اك مهم
وظیفه کینجلكك بدنی و فکری تربیه سنه خدمت دکلیدر ؟

غرب و لایتلرنده کی اوچاقلر ك هدفی بو
صورتله تثیت ایله دکن صو کرا بوغایه اطرافنده
ناصل چالیشلماسی لازم کله جکی مسئله سی ایله
قارشیلایشیرز . دولت مؤسسه لری ، ملی جمعیتلر
دائماً یکدی بکرنی اتمام ایدمه جك وجهه وظیفه لرنی
تقسیم ایتیلدرنر . بعضی ایشلر واردرکه دولت
یاپاماز . او ایشلری ملی جمعیتلر آمالیدر . مثلا
معارف و کالتی مکتبلری واسطه سیله چو چوقلرده
و کنجلكر ك فکری و بدنی تربیه نك تعمیمی
وظیفه سیله مکلفدر . فقط و کالتك قدرتی هیچ
بر زمان بوتون خلق طبقه سنه قدار بو فعالیتی
تعمیمه کافی کله من . بونی آنجق ملی جمعیتلر یاپیبلیر .
بو اعتبارله تورك اوچاقلری چوق بو یوک
ویوکسك بر خدمته نامزددر . اوچاقلر بو خصوصده
چك واسلو و اقلرده کی (صو قول) تشکیلاتنه
یاقین برغایه نی بنمسه ملری ، بو مقصد اوغورنده قوتلی
بر فعالیت ابراز ایله ملری مملکتك بدنی تربیه سنده
نه قدار قیمتلی بر تحول وجوده کتیریر ! .

بر مملکتده اك فنا مساعی طرزنی ، ملی تشکلر ك
یکدی بکری آراسنده و بونلره دولت مؤسسه لری
بیننده ابی برایش بولومی یاپیلاما سیدر . تورك
اوچاقی مرکز عمومی غرب و لایتلرنده بدنی
و فکری تربیه غایه سی اطرافنده آنجق ملی جمعیتلر
واسطه سیله یاپیلا بیله جك ایشلری در عهده ایله ر
و تعلیم و تربیه ایله مکلف اولان مؤسسه لرله تشریک
مساعی ایلرسه چوق پارلاق ماضی سنه یکی ویوکسك
بر خدمت داها علا و ایتمش اولور . محمد امین

تورک صنعتده تزینات

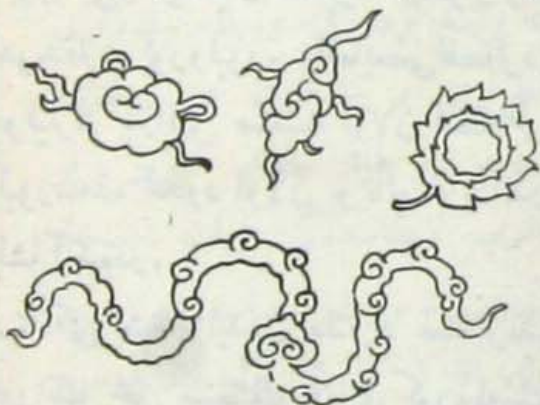
طورفانده بولونان بعضی منحوتات و بودا معبدلری خرابه لرنده کوزولن شکلردن آکلاشیایورکه ایلك تزینات شکلرینک چینله بویوک برمناسبتی

بزیه باغی — (شکل ۹)

واردر. ذاتاً خاقانلرک اکثریا چیندن صنعتکارلر جلب ایتدکلرینی و اونلره سرای و معبدلری تزین ایتدیردکلرینی تاریخلرده اوقویوروز.

چین ایله قدیم ایران و هندستان آراسنده ارتباطی تأمین ایدن و متعدد آقینلر و مهاجرتلره بومملکت اشیالرینی بربرینه طانتدیران تورکلرک کتیردیکی اشیالر اوزرنده کی اشکال تزینیه اورتا آسیا صنعت تزیننک تکمله یاردیم ایش و بورادن

مخبل و غیر حقیقی نباتات — (شکل ۶)

کوچوک آسیایه اینه نسلچوقیلرله برابر آناطولییه رلشمشدر .

سلچوقیلرک :

مختا :

ریساننده کوردیگمز فرقی

ب مللردن کچن موضوعلرک تورک صنعتیه

سلچوق و عثمانلی دورلری اولمق اوزره اوچ بویوک اسلوبه آریلور .

هر دورک اسلوبی بربردن فرقلیدر . فقط هراوچ شعبه نک تزیناتی ده بربرینه یابانجی اولمایان و بری دیکرینک استحاله سندن عبارت بولونان شکلری محتویدر . اودرجه که مدقق بر کوز بونلر آراسنده کی قرابتی و هپسنده عینی قومک بدیعی و روحی تظاهراتی مشاهده ایدر . اورتا آسیا صنعت اثرلری اوزرنده کی تزینات ایله سلچوقی

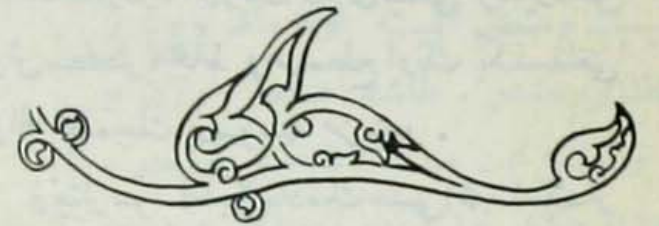
نباتی تزینات — (شکل ۴)

و عثمانلی تزیناتی مقایسه ایدیلسه تورکک طویغوسنی کوسترن عینی برنسبت و وزن ، عینی بردستور کورولور .

تورکلر اوزون مدت کوچیه حیاتی یا شادقلری ایچون ایلك دورلرده صنعت صرف تزینات ساحه سنده انکشاف ایشدر . چادیرلرده یا شایان تورکلر اولا خالیرینی ، البسه لری ، آلتلرینی سلاحلرینی و اوایلرینی سوسله مشلر و بالا آخره اویغورلاشان یعنی شهرلره یرلشهن قبیله لرده معماری ، نقش و نحت کیی صنعتلر انکشاف ایدره ک تزینات داها کسب اهمیت ایشدر .

مع التأسف بویلك دورلره طاندالمزده بک چوق و ثائق یوقدر . ینسه ی (بیجای) بايقال جواربله

تورک تزیناتی ، تورک حرثنک اک مهم بر شعبه سیدر . چونکه صنعتده ملیتک اک تبارز ایتدیکی جهت تزیناتدر . تورکلر تزینات اعتباریه

هندسی تزینات — (شکل ۳)

الزنگین برملدر . فقط مع التأسف تزیناتمز حقدنه هنوز اساسی تبعلر یا پیلما مشدر . ائاری اورتاده طوران بو تزینات طویلانوب تدقیق و تصنیف ایدیلک ایجاب ایدر . هر کون بر آرز ده اخاب اولان صنعت اثرلری بویوک بر خزینه صنعت تشکیل ایتدیکی حالده بونلردن استفاده ایدر میوروز . یکی صنعت کندیسنه الهام ویره جک منبعلری بورادن آلاچقدر . اونک ایچون ملی

نباتی تزینات — (شکل ۴)

حرثه بویوک قیمتلر ویردیگمز شو زمانده ملی تزیناتمزده لازمکلن اهتامی کوسترمک لازمدر . تورک تزیناتنک دور اعتباریه تصنیفی تورک صنعتنک دورلری کیدر . اوده اورتا آسیا ،

هندلیار ویا چینلیار کبی کوزه لکی فضله سوسده ده کیل، قدیم یونانیلر کبی خطرلر و شکللرک تناسبنده، اونلرک آهنگنده آرامشدر .

تورک تزیناتنده کی اساسلره دقت ایدیلسه کورولور که سوس موضوعلری سوسلنه جک سطحک آنجق برنقطه سنده تکشیف ایدیلش و سائر جهتلری قصدی اوله رق ساده و بوش بر ایلمشدر . بعضاً قوجه بر سطحک اورته سنده بوتون اینجه لکی و ظرافتیه نظر دقتی جلب ایدهن کوچوک بر « کول » ویا « کوبه » یه تصادف اولونور ، بعضاً قورنیشک یا لکز کوشه لرنده بر یاپراق کورولور . شمسه لر تام یرینه قونولش ، تزینات اسراف ایدله مشدر .

جامع دیوارلرینه ، قاپو قانادلرینه دقت ایدیلسه هر طرف ساده ، فقط هر شکل متناسب و آهنگداردر . هر زینت کندی قیمتی آرتدیره جق بوش سطحلرله محاط و هر سطح اونک یکنسقلغنی ازاله ایده جک برسوسله مزیندر .

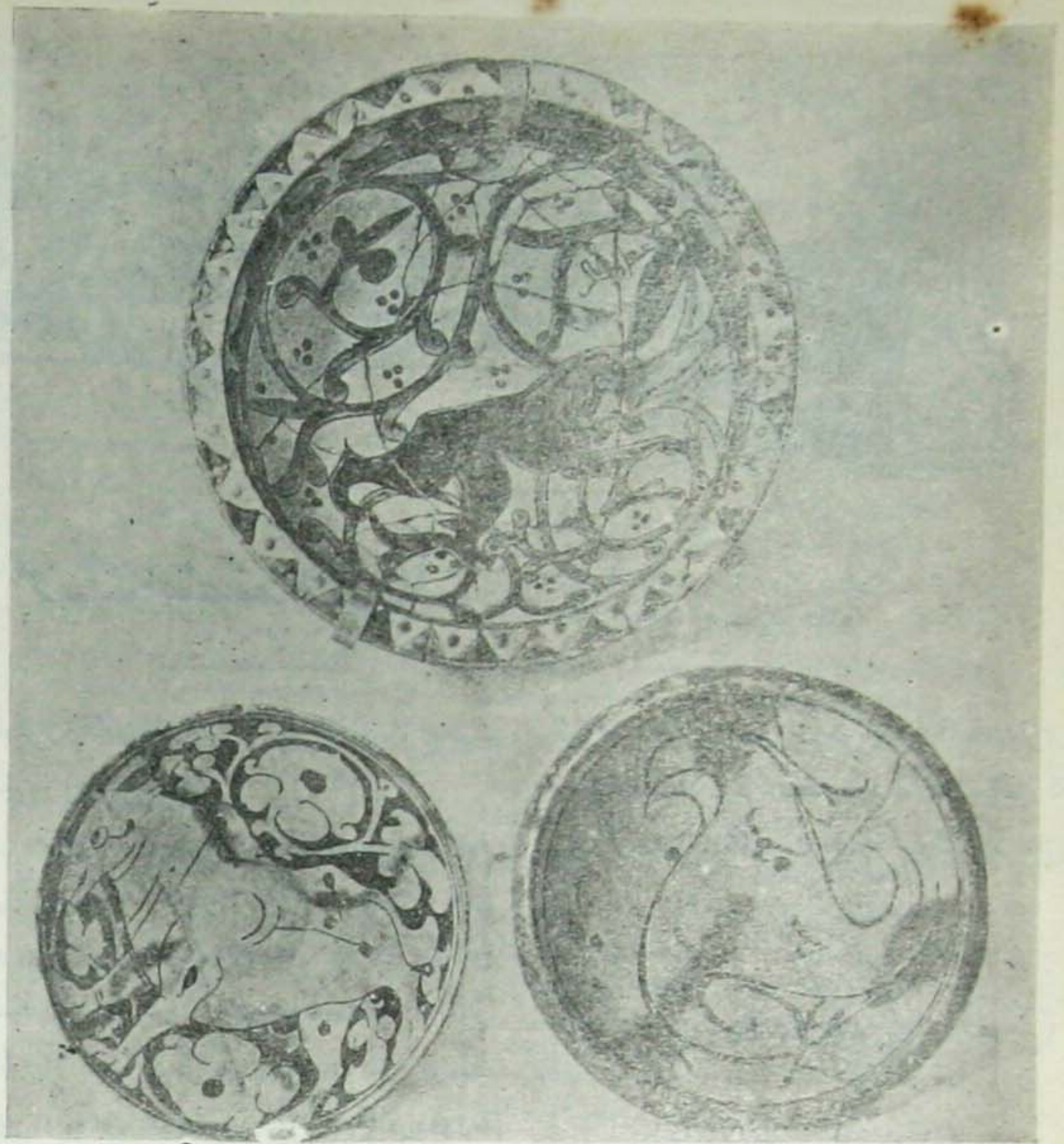
زیتلر سوسله دیکی ماده نک جنسی ایله مناسبتدار شکلدرده در . کرسیلر ، رحله لر ، قاپولر کبی تحته اشیاء اوزرینه پایلان تزینات صرف تحته نک انسجه سنه و اونی اویقم و کسمک ته کنیقنه اویان شکلدردر .

تحته قاپولرک تاثیرات هوا ئیه ایله چاطلامامسی

لاله (شکل ۱۰) سنبل

ایچون کوچوک کوچوک پارچه لر دن عبارت اولماسی ، بونلرک اوزرنده کی تزیناتکده بو پارچه لر کبی هندسی اولماسنی انتاج ایتمشدر . مرمریونتمه نک ته کنیقی هانکی نوع تزیناتی ایسترسه صنعتکار

شرق تزیناتی نمونه لرندن : ۱۲ نجی عصرده قاپارمه ایشلری

علرینک بالآ خره عثمانلی دورنده صنعتدن بوسوتون چیقماسی موجب دقتدر .

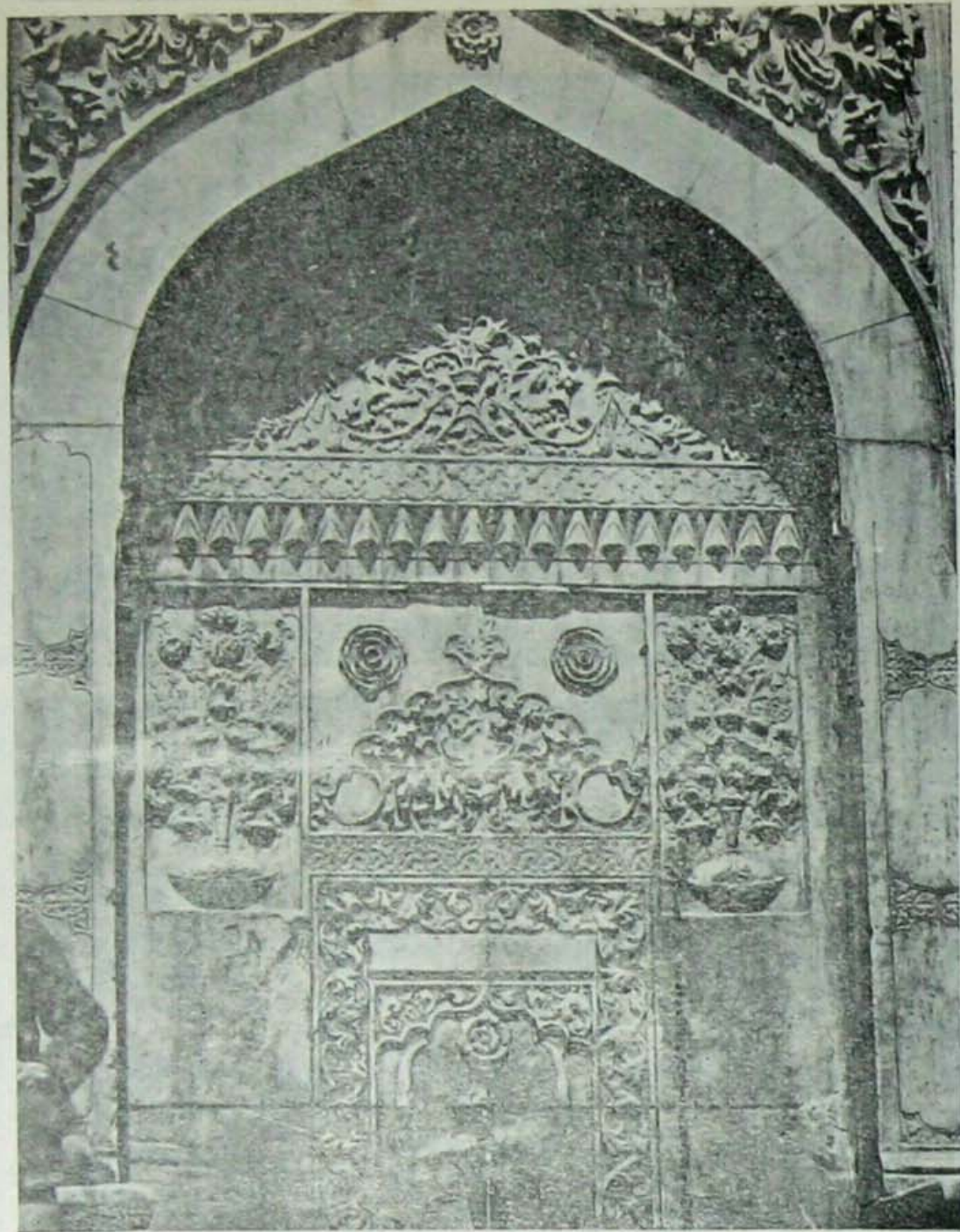
سلجوقیلرک عربلر و ایرانیلردن آلدقلری شکلره کلنجه بونلرکده ینه اورتا آسیا صنعتک اورالره قادر نفوذ ایدهن تاثیرلرندن طوغما شکلر اولدیغنی ، بناء علیه تورک روحنه یابانجی بولوندیغنی کورویوروز . دنیا اسلوبلرینک تزیناتی ایچنده همان برنجی قدمه لری اشغال ایدهن بو تزینات بوکونکی صنعت روحنک کوستردیکی شکلدرده در . دینیله بیلور که اوروپا حرثی ایچون یونان صنعتی نه ایسه آسیا ایچون ده عثمانلی اسلوبی او اولمشدر .

تورک صافدر . تورک یالانی سومز . اونک ایچوندر که سوس و تزیناتده ده « صمیمی » و « منطقی » قالمش ولزومسز مبالغه لر دن تفر ایدهرک تزیناتده اساس اولان « ساده کوزهل » ک نه اولدیغنی آ کلامش و آ کلاتمشدر .

تورک بوتون سطحلری سراپا تزیناته بوغان و بوسورتله سوسک تاثیرینی غائب ایدهن عربلر ،

قاریشما سننددر . اسلامیت ، اسلام دنیاسنک هر طرفنده کی صنعتکارلری حرکت کتیردیکندن بوتخولاتک بویومسنه خدمت ایتمشدر . مع مافیله تمایله بیزانس مملکتلرینی اشغال ایدهن و « روم سلجوقیلری » عنوانی آلان سلجوقیلرک آناطو- لیده کرک یونان قدیم و کرکه بیزانس صنعتنه مآد بولدقلری تزیناته قارشو احتیاطلی طاوراندقلری و حتی بویابانجی و خرستیان شکلره قارشو برارزه نفرت دویدقلری کورویولور . واقعا بعضی نقطه لرده سلجوقیلرک بیزانس صنعتیه اولان اختلاطی کورویولورسه ده محدود اولان بو تاثیر تزیناتدن زیاده انشا آتده در .

بر مملکتی اشغال ایدهن ملتبرک صنعتلرنده دائمآ اورانک محلی صنعتک تاثیر کورولمه مک امکانسزدر . فقط اکثریا بوسنعت داها زیاده انشا آتده منحصر قالور . تزیناتده ایسه حاکم ملتک کتیردیکی عنعنه لرک دوامی کورولور . حتی سلجوقی دورنده تورک صنعتنه کیره ن بعضی باشاق وسیلمه لرله آقانت یاپراغی کبی بیزانس موضو-

تورک تزیناتندن : بر چشمه

مستقیمه نك مختلف اشكالندن تركب ایدەر . بو طرز تزیناك زیاده عربلرده كورولور . اوروبالیلر بوكا (عرب بسك) دیرلر . هندسی طرز تزینی قدیم مصریلر و آثوریلر چوق قوللانمشلردر . بو طرزك عربلرده كثرته استعمالی عربك روحی و محیطی ایله توأم اولماسلندیر . عرب ، چوك نا متاهی افقاری آلتنده دائمی واسع بردوزلك و سواده ییلدیزلری كورور . نظرلری بر ییلدیزدن اوبر ییلدیزه كیده ركن موهوم بر طاقم خطرلر چیزه . بو چیزكیلرله عرب تزیناتنده کی گرفت اشكال هندسیه آراسنده نه بویوك بر مناسبت واردر . كوز، بر ییلدیزه باقاركن كلدیگی یولی غائب ایدەر، شكللر بر برینه قاریشیر ، بر مثلثك قاعده سی بعضاً بر نخمك قطری اولور ، بر بری ایچینه كیره ، طولاشیر و الحاصل طیبقی عربك مخیله سی کیی خیال و اسرار ایچندن قاریشیق شكللر چیزه طورر . عربلرك موسقیسنده ده نغمه لرخی

ده میروطونچ پارمقلقلر ، بخوردانلر ، ایشله مه لر، قاشلر ، خالیلر ، زجاجیات ، اوآنی بیتیه ، فیل دیشی ایشلری ، تذهیبیلر ، تجلیدلر و سائرده در . بونلردن هر نوع اشیانك كندی ماده سنه او یان تزیناتی واردر . بناء علیه تزیناتك اساسلرینی تدقیق ایتدك دنصكره هر نوع اشیایه كوره اولان تزیناتی ده آیروب تصنیف ایتمك ایجاب ایدەر . بز بوراده انجق معماری ایله بعض صنعت اثرلری اوزرنده اكثریت و عمومیت اعتباریله قوللانیلان تزیناتندن و اساس اولان شكللردن بحث ایده جكز . معاری به طأد تورك تزیناتنده باشلیجه دورت طرز كورورز .

۱ - هندسی

۲ - نباتی

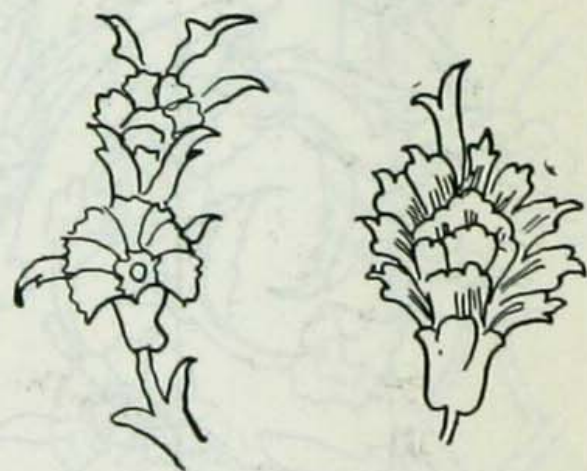
۳ - خطی

۴ - انشائی

هندسی تزینات - بر برلریله مثلثلر، مربعلر، نخمسلر و سائره تشکیل ایده جك وجهله خطوط

او شكلی یاپمشدر . ده میره مخصوص تزیناتی تحتده و تحتیه مخصوص تزیناتی چینیده كورمك ممكن دكلدر . هر ماده یه تطبیق اولونان تزیناتك كندیسنه مخصوص شكللری و طرزلری واردر . مثلاً ییزانسلیرك ستون باشلقلری توركلره غیر منطقی كلكش و قوللانیلما مشدر . سببی ایسه ییزانس باشلقنك مر مردن داننل کیی او یولارق یاپلمش اولماسیدر . توركلرا یچون آغیر ثقللری طاشیمق اوزره یاپیلان بر ستون باشلقنك بویله قیریله جق و نارین بر شكلده یاپیلما سی منطقی دكادی توركلر ستونك مدور شكلندن اوستنده کی مربعی طابلیه یه كچمك ایچون او كاداهاز یاده او یان منشوری قطعلری ترجیح ایتمش و بر سبب انشائیسی اولان بو كتله وی شكللری عینی زمانده تزینات اوله رق یاپمشلردر . بناء علیه تورك باشلقنی ییزانس باشلقندن داها صمیمی و داها فنی اولمشدر . بو صمیمیت و منطق ایسه او كا داها بویوك بر كوزه لك و یرمشدر . طاشله اهنكدار اولان بو شكل بو كونكی نحت صنعتك غایه سنه كوره در . ایشته عثمانلی توركلرنده تزیناتك بو درجه یوكسك بر مرتبه یه چیقماسی شو « صمیمت » ، « منطق » و « ساده لك » حسیله در . تزیناتك تكاملنه سبب اولان شیلردن بری ده اسلامیتك تزیناتك تطبیق اولوندیغی باشلیجه صنعت اثرلری شونلردر :

اقسام معماریه ، طاش اویمالر ، تحته اویمالر ، مزار طاشلری ، چینیلر ، روزنلر ، رحله لر، كرسیلر، شمعدانلر ، قندیلر، قاپولر،

قرنفیل - (شكل ۱۰)

انسان و حیوان تصویرلری حقنده قویدیی بعض قیدلرك فنا اكلاشیلمه سندن متولد ممنوعیت در . صنعتكارلرك بوتون دهاری تزینات شعبه سنك تكاملنی انتاج ایتمشدر .

بونك اوستنه صاريلور . بوتزيناته داهاكوزه لك ویرمك ایچون نبات ودال اوستنه سموكلی بوجكه بکزهین قیوریق کورپه یاپراقلر رسم ایدیلور. بو قیوریق یاپراقلر تورك تزیناتنك اك سجیهلی برقسیدر که بونك منشأ واستحاله لرینی اشاغیده ذکر ایده جکز .

بونبات ودالك عددلری بعضاً تخالف ایدهر . و زنکین تزیناتده عددلری آرتار . اوکا کوره اوچ طرز مشاهده اولنور .

۱ - یالکز برجنس نباتك فیلیزویاپراقلرندن

عبارت تزینات

۲ - ایکی جنس نباتك فیلیز ویاپراقلرندن

عبارت تزینات

۳ - بردال اوستنه مختلف جنس نباتك

فیلیز ویاپراقلرندن عبارت تزینات بونلردن ماعدا ایکی نوع داهاکو وارد که اولرده :

۴ - دهمت حالنده نبات و چیچکلر

۵ - یمشدر .

بر دالك اطرافنه مختلف نبات یاپراق و فیلیز لرینك صاریلیمسندن حصوله کلن تزیناتی معمارالیا علی بر جوق یرلره تطبیق ایتمشدر . تزینات اوله رق آیوا ، نار کبی یمشدری ده قوللانمشدر . جنت میوه سی عد ایدیلمن نار اك کثرتله استعمال اولونان بر میوه در . فقط بومیوه و چیچکی اسلوبلانه رق بوسبتون باشقا بر شکل آلمشدر .

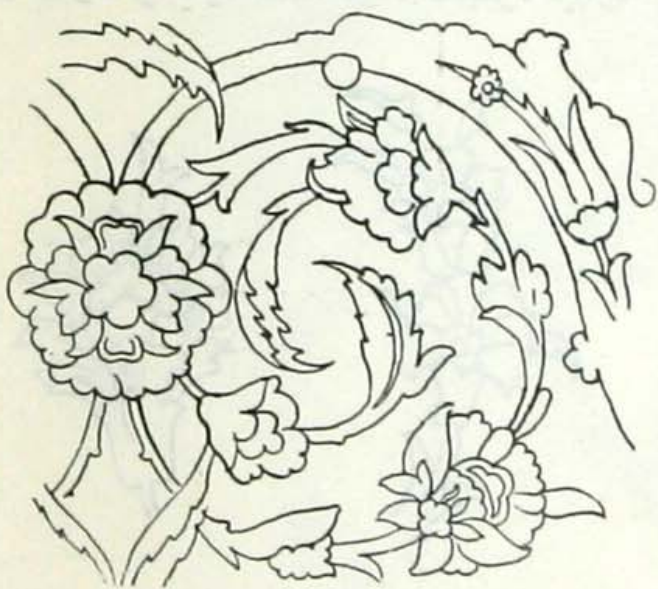
تورك تزیناتی : ۱۶ - ۱۷ نجی عصرلرده چینی تزیناتی

۱ - حقیقی وطبیعی نباتات Plantes naturelles
[ou concrètes] چیز کیله رسم ایتمک قابل اولسه بویله شکللر چیقاردی .

۲ - اسلوبلانمش نباتات Plantes stylisé حقیقه و طبیعه داهاکو مربوط اولان ساده

۳ - مخیل و غیر حقیقی نباتات Plantes irréelles تورکک روحنده ایسه بونوع هندسی تزیناتی انجق ماده نك ایجاب ایتدیردیکی شیر اوستنده مثلا ، پارمقلقتر ، قاپو طبله لری کبی هندسی موضوعلر ایستهین یرلرده محدود اوله رق قوللانمشدر .

نباتی اولان سوس تزیناتنده باشلیجه ایکی عنصر کورولور . تورکک ایرانیلر کبی اك چوق قوللانقلری بریسی صاپ ، اوبری نباتدر . صاپ ، اوزرینه تزینات شکللری «نباتی» اولاندیردیر . یاپراقلرک صاریلدینی دالدر . تزینی نبات ایسه بوتزیناتی ده اوچ طرزده قوللانمشدر .

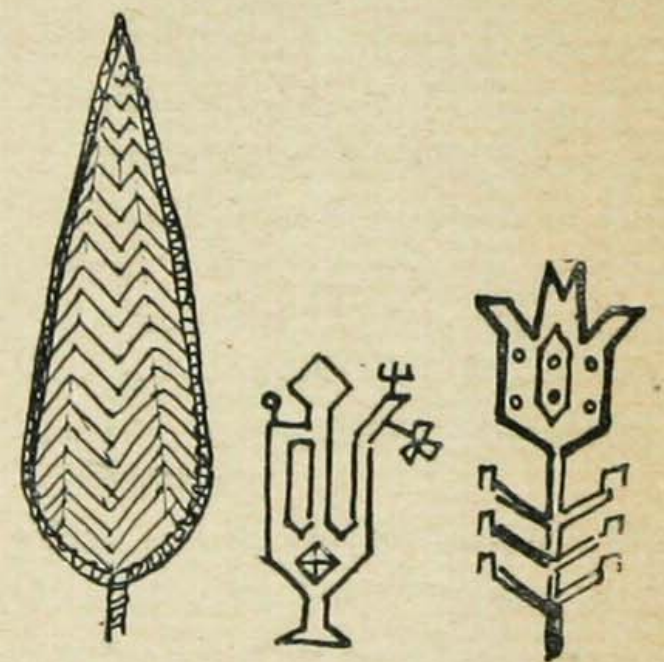
شکل - ۵ اسلوبلانمش نباتی تزینات

تورک تزیناتنده قوللانیلان نباتات و چیچکلرک باشلیجه لری نخود ، فصولیه و قاباق یاپراقلری ، لاله ، قرنفیل ، گول ، سنبل ، قدیفه چیچکی ، دوکون چیچکی ، نار چیچکی در . اغاجلردن

سلوی پک مستعملدر . فقط بونلرک شکلری تمامیه اسلوبلاشمس و تزینتی برماهیت آلمشدردر . اسکدار چاتمهلرندده همان همان تزینتات اسلوبلاشمس لاله در . بعض چاتمهلرده همان انسان بونی قادر بویوک لاله لر ایشلندیکی کورلمکده در .

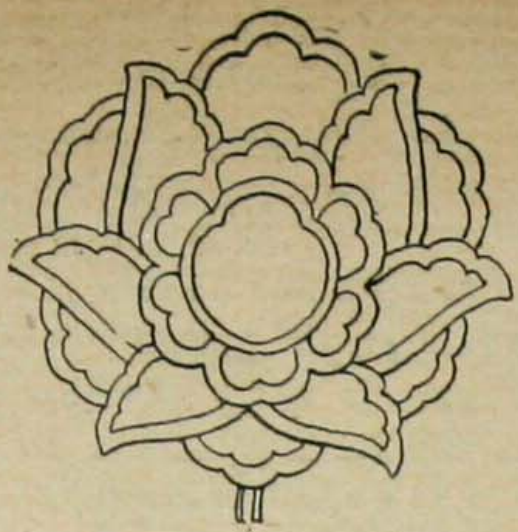
غیر حقیقی نبات شکلرندن عبارت اولان تزینتاده (شکل ۶) ده کورولن برنوع یاپراق واردرکه شیمدی به قادر بونک قیوریش بزلیه و نخود یاراغندن کلدیکی ظن اولونمقده در . فی الواقع بوشکل ایله فاصولیه بزلیه و نخود کیبی قیوریلان یاپراقلر آراسنده بویوک برمشابهت وارسده عثمانلی تزینتاتک همان هر قسمنده تصادف ایتدیکمز بوشکلک اسکی مینیاتورلرده پیغمبر رسمری اطرافنه یاپیلان «نور» تموجاتیه بویوک برمشابهتی واردر . بوتوجات ایسه «چین» اژدرلرینک منحنیلرینی آ کدیران واوندن الهام آلان بر شکلدر . اسکی چین رسملرینه دقت ایدیلورسه سباهده کی بلوطلری ده بوشکلده یاپدقلری کورولور . عینی شکلی ایرانده کی مقدس وقانادلی بوغالرده و باخصوص سلجوقیلرک قاپلان و اساطیری شکلده یاپدقلری حیوانلرک قانادلرندده کورویورز .

بو شکلری یاواش یاواش اده کیشدیره ن

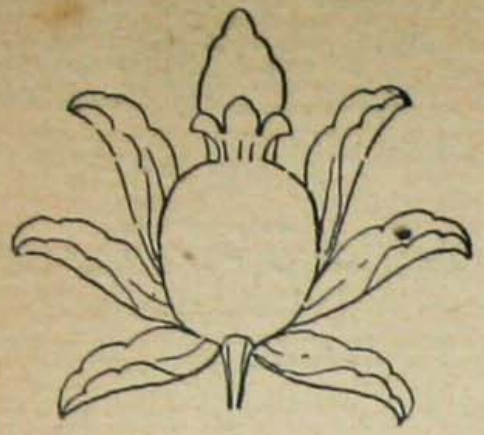
سلوی   ابریق   لاله
(شکل ۱۰)
خالی وایشله ملرده تزینتات

و کندی روحنه اویدوران تورک صنعتکارلری اوندن تزینتی بریاپراق چیقارمش ویاخود نخود و بزلیه یاپراقلرینی اوشکله صوقارق ملی بر موضوع آله ایتمشدردر . بویوک بر مزیت تزینتی حائر

شکل - ۹

اسلوبلاشمس نباتی تزینتات

شکل - ۸

اولان و هریره تطبیق اولونان بوشکل تورک تزینتاتک اسکجه وی بر عنصری اولمشدر . اونی هریرده کورورز . چینلرده ، پرنج ایشلرندده ، نقشلرده ، تذهیبلرده ، طرحلرده ، تجلیدلرده هب بوشکل تظاهر ایدر .

اسکی کتابلرده باخصوص مناقب هنرورانده « طرح » و « طراح » دی به بر تعبیره راست کلیورز .

طراح دی به سوسلر و چیچکلر رسم ایدن وبانچه شکلری تنظیم ایدن صنعتکارلره دینور . بو طراحلرک اثارینه باقارسق اشبو شکلک انواعنی مشاهده ایدرز .

دهمت شکلنده چیچکلردن و یشلردن یاپیلان تزینتاتک سلطان احمد ثالث دورینه تصادف ایتدیکنی کورویورز . لاله ده بو دورده تعمیم ایتمشدر .

روقوقو دورنده یاپیلان تزینتات ایسه اوروپا رونه سانسک عنصرلریدر . فقط بو عنصرلر بزده باشقا برکسوه آلمش ، برتورک روقوقوسی وجوده کتیرمشدرکه اوروپا روقوقوسندن خیلجه فرقلیدر .

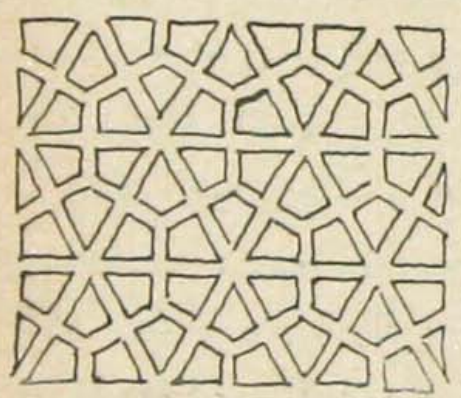
اوجنچی نوع تزینتاتک خطی اولدیغنی سوبلشدرک . تورکلر یازی بی تزینتاده عربلر قادر چوق قوللانما مشدردر . تورکلر ده یازی باشلی باشنه بر تزینتات موضوعی اوله رق قوللانیمشدر . تورکلر یازی بی قوللانمش و عربلر کیبی تزینتات ایله مزج ایتمه مشلدردر . یازینک یاننه قونولان بعض نباتی چیچکلر و کوللر ایسه عادتا اوکا حرمتکار بر بر وضعیتده وپک متواضعانه طوررلر . بعضی موزایبق شکلنده یازیلر معماری تزینتاده و پنجره اوستلرندده قوللانیلدینی کیبی آلچی پنجره لرک

رنگلی تزینتاتی آراسنده ده قوللانیمشدر . بالخاصه معماریده کونی یازینک ده کثرته استعمالنی کورویورز .

صنایع تزینتی دن صاییلان «خط» حقدده بوراده تفصیلاته کیریشمه جکز . او آریجه برشعبه صنعت تشکیل ایدر .

برنوع یازیلر واردرکه اونلر خطدن زیاده صرف تزینتات ماهیتندده در . بونلرده یازینک هر هانکی بر رسمه کوره تنظیمیدر . مثلاً جامع ، قایبق شکلنده یازیلر واردر . فقط بونلر دائماً خلق صنعتی اوله رق و یوکسک بر اثر صنعت تلقی ایدلمه مشدر .

تزینتاتک ایشله مه و خالیر اوزرینه تطبیقی اوزون بر بحث تشکیل ایدر . هر مملکتک کندیسنه مخصوص عنعنوی شکلری واردر . اسلوبلاشمس اولان بوشکلر وهله اولاده آ کلاشیلاماز . مثلاً لاله ، ابریق رسمده کورولن شکلره کیرمشدر . بزده سلوینک اسلوبلاشمس شکلی واردرکه اوکا ایرانیلر (بوته) دیرلر . هند قوماشلرندده کثرته

هندسی تزینتات نمونه لری

تصادف ایدیلن بوشکل تورکلرده چوق مستعمل دکلدر .

تأسف اولنورکه بو کون خالی وایشله مه لر مزه خاص اولان بوشکلر یکدیگرینه قاریشدر بر بلقده

جهانك بويوك مسئله لرى :

ايكنجى بر آلساس - لورهن : بساراييا

اوروپانك شرق جنوبيسنده قرق بيك كيلومترو مربعنه يقين بيوكلكدده ايكي بچق ميلون نفوسلى بر مملكت واردركه اونه دنبرى روسيه، توركيه وبلاآخره رومانيا تاريخ سياسيسنده مهم يررول اونامشدر . بساراييا دينلين بو مملكت ، بو كوندده روسيه ورومانيانك مقدرات سياسيه سنده عيني اهميتى محافظه ايتكدده و نتيجه اعتباريله اوروپا سياست عالملك ، وروسيه نك بين الملل وضعيته كوره بلكدده بوتون جهان سياستك جدى وقاريشيق بر مسئله سنى تشكيل ايلكددهدر . بين الملل حياتك اوزاق يقين بتون مملكتلى علاقه دار ايتسى ، و بساراييا مسئله سى كى مهم بر واسلوب بوزولمقدهدر . بر طرفدن معدنى بويالر ديكر طرفدن اسلوب قاريشيقلنى خاليلرمزى كوندن كونه رغبتدن دوشورمكددهدر .

اسكى ايشله مهلمر مز اوزرنده كى تزيبنى شكللر كال دقتله تتبع اولونهرق تصنيف اولونمايدر . مى موزه ايچون بر چوق پشكر ، مقرمه ، چوره وقوشاق كى تورك ايشلرني طوپلامشدر . بش سنه سو كرا بولونماسى قابل اولمايان بو صنعت اثرلى ملكك اك اهتمامه تدقيق ايدوب ياشاتاجنى و كندى تزيبنايه اساسلر آراياجنى منبعلردر . معارف وكالتدن تمى ايدرزكه بوايشى اتمام ايتسون . ديكر طرفندن مزار طاشلرمز اوزرنده تزيبنايه نقطه نظرندن برخزينه ياتيور .

نحت اعتباريله توركلرك يكانه اثرلىنى تشكيل ايدهن بو طاشلر تاريخلى اعتباريله تزيبنايه تصنيف ايتكمه ياراياجق اك مهم وثيقه لدر . تورك حرثى ياشاتمق ايچون بو طاشلر محودن قورتارمق و اوزرلرنده كى رسملره مكلف آلبولر تشكيل ايتكم لازمدر . بونلر اخلافه بويوك خدمتلر كورم جكدر . قاپولر ونچره لرك ده ميرلر اوزرنده كى شكل و تزيبنايه ايسه آريجه جلدلر تشكيل ايدم جك قادر مهمدر . بونلر هب طوپلانمق وتوركلرك صنعتنى اوكره نمك ايتسينلرك اوكنه قونمق ايجاب ايدهر .

مهول احمد

مسئله نك عكس تاثيراتى هر برده حس اولمى سبيله ، اونى بيطرف ودها زياده علمى بر نظر ايله اساسندن تدقيق فائده دن خالى دكلدر . بين الملل حياتك طرفنى تشكيل ايدن جهان وضعيت عموميه سنى بو صورته ده اى قاورامش اولورز .

بساراييا ۱۳۶۷ تاريخندبرى مولداويا دينلن منطقه به عائد بولمقده ايدى . صكره لرى متعدد دفعه لر عثمانلى روس حاكيتلى آلتنه كيروب چيتمشدر . ۱۷۰۰ تاريخنده استانبول مصالحه نامه سيله روسيه به ترك ايدلشدى . « ۱۷۷۴ » كوچوك قاينارجه معاهده سنك ۱۶ نجى ماده سيله روسيه بتون بسارايياني توركيه به براقدى . روسيه ايله دوات عثمانيه آراسنده « ۱۷۹۲ » ده ياشده عقد ايديلن معاهده دينستر

يولجى ايله آرابه جى

— غربت عدمدن قارا، حسرت نولومدن آجى ،
نه زمان توكنه جك بو يوللر ، آراباجى ؟
— هنوز بكا « يولكك صوكى بودر ! » ديمدهدى ،
بن عمرىمى خار جادم ، بو يوللر توكنمه دى .

— آتلى خيزلى سوركه كويه پك كچ وارمه سين
نشانليكم كوزلى يوللرده قارار ماسين .
دوشديكم يوللر كى صوكسزدر بنم تاسام ،
بكله يه نم اولسه ده ، راضى يم ، قاوشماسام ...

— بر كره كورسه كوزم كويك آيدينلغى
كول باغلار ايچريمده بو قيزيل قوريغىنى .
— سنك ده يولك بيتر ، دينر كوزكده ياشلر ،
بنم اوغورسز يولم بيتديكى يره باشلار !

فاروق نافر

نهرينك بعدما ايكي دولت بيننده حدود تشكيل ايدم جكنى تصریح ايتدكدن صكره اونك صاغ طرفنده كى اراضينك تورك حاكيتى آلتنده قاله جنى تايد ايديلوردى . بناء عليه بساراييا به عثمانلى دولتى اجزاي ممالكندن قاليوردى . بوندن اون سنه صكره دولت عثمانيه ايله روسيه بيننده ظهور ايدن حربيه نهايت و برهن بكره ش معاهده سى پروت نهرىنى حدود اتخا ايديلور وبالنتيجه بساراييا روسيه به ترك ايديلوردى . بوترك كيفيتى « ۱۸۲۹ » ادرنه معاهده سنك ۳ نجى ماده سيله تايد ايدلشدى . . قريم محاربه سى عقبنده « ۱۸۵۶ » ده پارسده عقد ايديلن صلح معاهده سى بسارايياني طونه منصلبرى ايله روسيه دن آيرمش و دوات عثمانيه به تابع اولان مولداويا برنسلكنه الحاق ايتشدر . ايسته رومانيانك بساراييا

اوزرنده كى ادعاى تاريخيسى اصل بوتارنخدن باشلار . اوندن اول رومانيانك بين الملل قبول ايدلش برهويت سياسيه سى موجود دكلدى . « ۱۸۷۷-۷۸ » تورك - روس محاربه سنه نهايت و برهن و شرق مسئله سنى اساسلى بر صورتده حل ايتكم ايسته ين برلين قونفره سى بساراييا مسئله سى ايله ده صورت مخصوصده اشتغال ايتشدر . روسيه نك مرخصلرى اولان شووالوو وغورچاقوف رومانيانك « ۱۸۷۷ » تاريخنده كند . يلكندن اعلان استقلال ايتش اولسك - توركيه جه بو استقلالك او وقت طانمامسنة بناء - نتايج حقوقيه توليد ايدميه جكنى و بو اعتبار ايله بساراييانك رومانيانك دكل ، دولت عثمانيه دن آيرلمقده اولديغى ادعا ايدرك روسيه به الحاقى طلب ايتديلر . بو طلب روسيه ايله رومانيا آراسنده منعقد ۲۷ نيسان ۱۸۷۷ تاريخلى معاهده احكامنى اخلاص ايتكمده ايدى . چونكه روسيه دولت عثمانيه به قارشو رومانيانك مظاهرتنى تأمين ايچون بو معاهده ايله بساراييانك اعاده سنه عائد مطالبندن صرف نظر ايدم جكنى تعهد ايتشدى . . بونكله برابر سياسى قوميينه زونلر نحت تاثيرنده اولهرق برلين معاهده سى بسارايياني روسيه به ترك ايتدى ، و رومانيانك ضياعى آز چوق تلافى ايچون اوكلده دوبرجه يى و بردى .

حرب عمومينك بدانته قدر وضعت برلين معاهده سى احكامنه توفيقاً دوام ايتدى . حرب عمومينك صوكلرينه دوغرى روسيه انحلال ايدنجيه دول مركزه نك ضمنى موافقتلى ايله ۱۱ نيسان ۱۹۱۸ تاريخنده مليت پرنسيپى ايلرى سوريله رك كيشنه فده بساراييانك رومانيايه الحاقى اعلان اولدى .

مليت پرنسيپنك تطبيقات ساحه سنده مؤيده سنى تشكيل ايدن آراى عاميه مراجعت اصولى الحاق ايتاسنده اهمال ايدلديكى ايچون نه او قراينا ، نه ده روسيه بو الحاقى طانمادى .

حقيقت حالده هانكى طرف حقى اولورسه اولسون روسيه بساراييا اوزرنده ادعاى حقوق ايتدكجه مسئله رومانيا ايچون صورت قطعيده حل ايدلش صاييله مازدى . اونك ايچون رومانيا امر واقى احداث ايتدكدن صكره اول امرده الحاقى ديكر دوللرده تصديق ايتديرمك و بويله جه روسيه به قارشى وضعيت حقوقيه سنى قوتلنديرمك سياستنى تعقيب ايتكمه باشلادى .

ائتلاف دولتلرينك بولشه ويك روسيه به قارشى مخاصم بروضيت آللرى و حرب متفقرلندن اولان رومانيايى هم روسيه وهمده مجارستانه قارشى تقويه لزومنى حس ايتلرى اونك بو سياستنى تسهيل ايدم جك ماهيته ايدى . نته كم انكلتره ، فرانسه ، ايتاليا و ژاپونيا طرفندن امضا ايديلن ۲۸ تشرين اول ۱۹۲۰ تاريخلى معاهده بساراييانك رومانيايه الحاقى قبول ايتدى . انكلتره و فرانسه بو معاهده يى تصديق ايدرك بساراييه مسئله سنده رومانيا طرفنى التزام ايتش اولديلر . كرى به ايتاليا ايله ژاپونيا قاليوردى .

۸ مارت ۱۹۲۷ صالى صباحى ايتاليانك جمعيت اقوام نزدنده كى مرخصى چيالويا حكومتك ۲۸